

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

151. An Sacerdos in peccato mortali celebrans, si antequam species sacramentales corrumpantur, eliciat actu[m] contritionis, recipiat gratiam ex opere operato Eucharistiae? Et vtrum solius Baptismi ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

nouo peccato mortali elicere actum contritionis, si indignè sumpfit Eucharistiam, & species adhuc in stomacho non sunt corruptæ.

RESOL. CLI

An Sacerdos in peccato mortali celebrans si antequam species sacramentales corruptantur, eliciat actum contritionis recipiat gratiam ex opere operato Eucharistia?

Et virum solius Baptismi sit proprium, ut eius effectus redeat, vel an hoc etiam commune sit saltem aliis Sacramentis characterem imprimentibus?

Et an Sacerdos recipiens unam partem Hostia in peccato recipiat gratiam Sacramenti, si antequam alteram partem Hostia manducet, per contritionem in gratia constitutum?

Et an si Eucharistia poneretur in stomacho hominis miraculose sine eo, quod intraret per oris manducationem, adhuc causet gratiam?

Et quid, quando per respirationem non voluntarie, sed casu per nares, vel per os quis atraxisset in stomachum parum fragmenti particula consecrata? Ex part. 11. tract. 7. & Misc. 7. Ref. 48.

huius status functiones, possit recuperari, manebit homo obligatus ad functiones sine gratia illis functionibus propria, quod non est consentaneum suavi prouidentie Dei.

5. Eodem argumento probari potest reuiuiscere etiam gratiam Sacramenti Matrimonij, quia hoc Sacramentum tribuit statum iminibilem. Item Extrema-Unionis, quia hoc Sacramentum non potest repeti manente statu eiusdem morbi; cum tamen hæc gratia in illa extracta lacta sit tantoperè necessaria.

6. Idem facile probari potest de Pœnitentia, hoc Sacramentum potest esse informe, id est sine effectui; salua substantia. Probat, quia non teneor peccatum mortiferum secundò confiteri, quod antea in confessione, et si informi, explicui, ut omnes fatentur; Ergo hoc peccatum non remittitur per sequentem absolutionem, alioquin in sequenti confessione fuisset explicandum: ergo remittitur per præcedentem, cuius effectus fuerat impeditus.

7. De Eucharistia res est magis incerta: est tamen satis probabile in quodam casu, scilicet, si quis in peccato communicauerit, & ante corruptionem specietum pœnitentiam concipiat. Ita Lessius.

8. Dicendum est igitur, si quis indignè communicauit, & postea, dum species permanet in stomacho, sufficienter disponatur ad gratiam, illum verè perceptum esse fructum Sacramenti.

9. Et Suarez disp. 63. sect. 7. probat id concedi non solum non esse inconueniens, sed maximè dignum Christi benigntate, & efficacia in redimendo, & saluando hominem. Nã si ad hunc finem venit in hominem, per hoc Sacramentum, ut illum sibi uniat, & in itinere veniens (vt sic dicam) non inuenit illum dispositum: antequam verò divedat, homo se conuertit, ac disponit, cur non operabitur in illo effectum, propter quem ad eum Sacramentaliter venit.

10. Itaque dicendum est, quod Eucharistia potest fidei suscipi, vel cum aperto sacrilegio, vel bona fide si sumatur cum aperto sacrilegio cognoscentis se indignè communicare, nec tollatur obex ante consumptas species sacramentales, nullum operatur effectum, recedente postea fictione; nam qui sic manducat indignè, iudicium sibi manducat, vt inquit Apostolus 1. Corinth. 11. scelus immane committens. Ergo non est, cur fructum inde percipiat; Vnde tam grauius delinquit, cum præsertim iterari facilè Sacramentum, & dignè recipi possit. Alioqui Sacerdos, qui cum indignitate sibi nota contra ius, & fas celebrat grauissimis criminibus, & censuris innodatus, sepius etiam quotidie per longam vitam reciperet in fine vitæ contritus gratiæ cumulum ingentem ex tot sacrilegiis horrendis, quod apparet satis absurdum. Ita sentiunt S. Thomas in 4. d. 4. q. 3. art. 2. q. 3. ad 3. Durandus, Maior, Palud. ibi, Cano, Syluester, & alij, quos sequitur Suarez sup. disp. 63. sect. 8. Filliuc. tr. 1. n. 143. Bonac. disp. 1. q. 6. punct. 3. Coninch. q. 62. n. 78. & Henric. lib. 1. c. 25. n. 7. Palau. tom. 4. tr. 18. punct. 9. num. 6. Villalob. tom. 1. tr. 7. diff. 32. n. 1. Trullencha & Layman supra Auerla de Euch. quæst. 7. sect. 1.

11. Si verò tollatur obex ante consumptas species, probabile quidem est conferri fructum Sacramenti. Nam promissio gratiæ facta fuit huic Sacramento propter Christum manducatum; non ratione solius manducationis, sed ratione quoque termini manentis, & per manducationem applicati, iuxta id Ioan. 6. Qui manducat me, & inquit propter me, & in me manet, & ego in illo, vbi Aug. tr. 26. ait, manducare Christum est illum manentem in se habere. Dum ergo manet Christus in stomacho sub speciebus, efficax est ad producendam gratiam iuxta dispositionem subiecti.

Sup. hoc in tit. 2. §. 1. §. 2. §. 3. §. 4. §. 5. §. 6. §. 7. §. 8. §. 9. §. 10. §. 11. §. 12. §. 13. §. 14. §. 15. §. 16. §. 17. §. 18. §. 19. §. 20. §. 21. §. 22. §. 23. §. 24. §. 25. §. 26. §. 27. §. 28. §. 29. §. 30. §. 31. §. 32. §. 33. §. 34. §. 35. §. 36. §. 37. §. 38. §. 39. §. 40. §. 41. §. 42. §. 43. §. 44. §. 45. §. 46. §. 47. §. 48. §. 49. §. 50. §. 51. §. 52. §. 53. §. 54. §. 55. §. 56. §. 57. §. 58. §. 59. §. 60. §. 61. §. 62. §. 63. §. 64. §. 65. §. 66. §. 67. §. 68. §. 69. §. 70. §. 71. §. 72. §. 73. §. 74. §. 75. §. 76. §. 77. §. 78. §. 79. §. 80. §. 81. §. 82. §. 83. §. 84. §. 85. §. 86. §. 87. §. 88. §. 89. §. 90. §. 91. §. 92. §. 93. §. 94. §. 95. §. 96. §. 97. §. 98. §. 99. §. 100.

Sup. hoc in tit. 2. §. 1. §. 2. §. 3. §. 4. §. 5. §. 6. §. 7. §. 8. §. 9. §. 10. §. 11. §. 12. §. 13. §. 14. §. 15. §. 16. §. 17. §. 18. §. 19. §. 20. §. 21. §. 22. §. 23. §. 24. §. 25. §. 26. §. 27. §. 28. §. 29. §. 30. §. 31. §. 32. §. 33. §. 34. §. 35. §. 36. §. 37. §. 38. §. 39. §. 40. §. 41. §. 42. §. 43. §. 44. §. 45. §. 46. §. 47. §. 48. §. 49. §. 50. §. 51. §. 52. §. 53. §. 54. §. 55. §. 56. §. 57. §. 58. §. 59. §. 60. §. 61. §. 62. §. 63. §. 64. §. 65. §. 66. §. 67. §. 68. §. 69. §. 70. §. 71. §. 72. §. 73. §. 74. §. 75. §. 76. §. 77. §. 78. §. 79. §. 80. §. 81. §. 82. §. 83. §. 84. §. 85. §. 86. §. 87. §. 88. §. 89. §. 90. §. 91. §. 92. §. 93. §. 94. §. 95. §. 96. §. 97. §. 98. §. 99. §. 100.

Sup. hoc supra ex Ref. 148. lege doctrinam. § Sed mihi.

subindeque posita sufficiente dispositione, confert gratiam ex opere operato; quia manet adhuc Sacramentum cum efficacia sibi propria.

21. Et hæc omnia etiam notat, & docet P. Lugo de sacram. lib. 1. cap. 3. §. 5. n. 34. & 35. quæ quidem latius grata, & consolatoria Lecturibus fuisse roor.

Sup. hoc inf.
in tr. 2. lege
doctrinam §.
vl. Ref. 35.

13. Verum ex his facilius oritur resolutio alterius dubij, videlicet, an Sacerdos recipiens vnam partem Hostiæ in peccato, recipiat gratiam Sacramenti, si antequam alteram partem Hostiæ manducet per contritionem in gratiam constituatur.

14. Negatiuè responderi Bonacina de sacrament. disp. 4. §. 4. punct. 2. n. 4. negant Henriquez, Bonacina, Vasquez supra, nam hic iudicium sibi manducat ex Apostolo.

15. Non est autem æquum, vt quis per eandem refectionem pariat sibi iudicium, & gloriam. Quare Patres astant, huic Eucharistiam inuilem, & mortiferam esse, nec dignum reputant, vt ex vi receptionis initio sacrilegæ, vllus ei gradus gratiæ postea conferatur.

16. At ego adhæreo sententiæ affirmatiuæ, & idèd putat Leand. ubi sup. n. 17. in tali casu dictum Sacerdotem recipere fructum, & gratiam Sacramenti, siue per sumptionem secundæ partis hostiæ, siue per primam solam, aut simul cum secunda, si species nondum erant corruptæ. Ratio est, quia adhuc tunc Eucharistia habet vim conferendi gratiam ex opere operato; Ergo, cum alias Sacerdos sit sufficienter dispositus, verè eam conferret.

17. Et citat pro hac sententiâ Suarez, & Cornick, quibus ego addo Cardinalem Lugo de Euch. disp. 12. sect. 2. n. 64. eius Germanum Patrem Franeiscum Lugo de sacram. lib. 4. cap. 4. §. 8. n. 6. Castrum Palaum tom. 4. tract. 21. punct. 9. §. 1. n. 7. Palqual. loc. cit. num. 28. quia ait ille, quando sumitur secunda pars hostiæ, adhuc durat vsus Sacramenti.

18. Et hanc sententiam docet Trullench de sacrament. lib. 3. cap. 5. dub. 2. n. 2. & Dicastill. de sacram. tom. 1. tract. 4. disp. 8. dub. 2. n. 26. Dicendum itaque, quod illæ particulæ, quæ denuò sumuntur, sunt gratiæ causatiuæ, & non inueniunt obicem in subiecto. Est autem ibi tunc verè sumptio corporis Christi. Quod autem prius fuerit impedimentum pro priori parte specierum, non sufficit, vt sit impedimentum pro posterioribus partibus, perinde atque in agentibus naturalibus; etiamsi initio applicationis agentis passum sit indispotum, deinde verè disponatur effectus ille, qui à prioribus partibus agentis erat causandus, causabitur postea eo ipso, quod passum incipiat esse dispositum.

19. Præterea si quis cum minori dispositione, simpliciter tamen sufficiente, accipiat primam partem Eucharistiæ crescat tamen dispositio, quando accipit sequentes, recipit maiorem gratiam ex opere operato. Ergo pari ratione, si quis sit simpliciter indispotus in prima, & pro secunda iam sit simpliciter dispositus, recipiat gratiam virtute secundæ. Ita ille.

20. Sed hic pro curiosis apponam difficultatem, an si Eucharistia poneretur in stomacho hominis miraculosè, sine eo quod intraret per oris manducationem, adhuc causaret gratiam?

21. Et negatiuè responderi P. Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 63. sect. 7. ante 2. concl. Sed affirmatiuam sententiam tenet Eminentiſſ. Lugo de sacram. Euch. disp. 12. sect. 7. n. 115. vbi sic ait: Ego sanè non inueni adhuc rationem satis efficacem, contra eum qui concederet præ dictam sequelam, & admitteret quod si tunc ille homo sciret quid secum ageretur, & vellet recipere illud Sacramentum, reciperet quidem effectum sacra-

menti, quod proportio sibi naturalis suadere videretur, & ratio supra posita, quod scilicet manducatio sit mera conditio applicationis, quare si causa alio modo applicetur, non est cur non possit operari. Immo posset hoc ipsum confirmari ex factis miraculis, quod à probatis Auctoribus narratur contigisse cuidam Comiti Gallo, iuxta Massiliam, qui dum esset morti proximus, & mala stomachi dispositione prohiberetur à communione Eucharistiæ, quam ardentè exoptabat, allatam sibi hostiam, & super stomachum positam, aperto diuinitus pectore suscepta, & statim obiit.

22. Quam historiam suppresso nomine, refert & approbat P. Salmeron tom. 9. in Euangel. tract. 35. ante 3. argum. in quo casu non videretur credibile. Sacramentum non habuisse effectum ex opere operato, vt quid enim eximius ille fauor, nisi ad communicandum fructum Eucharistiæ? Ita Lugo.

23. Vnde vttramque sententiam ego probabilium esse puto, & idèd cum Suarez consentit Cornick de sacram. q. 70. art. 1. dub. 2. n. 43. Et cum Cardinali adhaeret Leand. de sacram. tom. 2. tr. 7. disp. 11. §. 16. sed ego sententiam Patris Suarez, & Cornick habere vim magnam putarem, quando quis per respiracionem non voluntariè, sed casu per nares, vel per os atraxisset in stomachum partem fragmentum particulæ; In his enim casibus tu cogita valde dubio si Eucharistia illi conferret gratiam. Quia ex constitutione Christi Eucharistia confert gratiam per manducationem, apertè hoc probat Suarez, & alij ex apertis verbis Sacre Scripturæ.

24. Sed iste talis qui per nares, vel os respirando atraxit fragmentum Hostiæ, non atraxit illud in stomachum actione comestitiua; ergo Minor probatur, nam si quis sumeret per nares partem aquæ, vel per os, v.g. mulsam per attractionem spiritus, iste talis non frangeret ieiunium naturale, sed posset se eam sinaxim sumere. Et rationem adducunt Doctores communiter, & ipsemet Cardinalis Lugo, quia tunc illa aqua, vel mulsca non intraret in stomachum per actionem comestitiuam, nec ille talis diceretur manducasse.

25. Ergo, & in casu nostro Eucharistia atrahitur respirando per nares, & per os non causaret gratiam, quia non descendit in stomachum per manducationem; idèd vt dixi, tu cogita: nam casus sunt certissimi, & à nullo Auctore pertractati.

RESOL. CLII.

An Sacerdos excommunicatus celebrans committit duplex peccatum, sciens se teneri vinculo peccati censuræ?

Et an ille Sacerdos neque vt duo peccata, neque vt circumstantiam aggrauantem eiusmodi circumstantiam confiteri teneatur? Ex p. 2. tr. 14. Ref. 22.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docet Homobonus de exam. Eccles. p. 1. tr. 4. cap. 16. §. 147. 106. fel. in sum. tom. 1. tr. 3. cap. 8. n. 88. Suarez in 3. p. tom. 3. disp. 66. sect. 1. concl. 1. Bonacina de sacram. disp. 4. §. 8. punct. 1. n. 34. cum Nugno, Henriquez, & aliis.

2. Sed contraria videtur etiam probabilis, quam tueretur Vasquez in 3. part. tom. 3. disp. 106. cap. 1. num. 6. quia talis Sacerdos excommunicatus celebrans, non facit contra duas obligationes specie distinctas, quia in hoc casu lex humana positiua prohibet idem, quod lege diuina prohibuitur erat ob eandem rationem, quam motiuam nominat, & ita eandem rationem, quam motiuam nominat, & ita prohibitio accedendi ad hoc sacramentum, intuitu